

VLADIMÍR ROGL

U TÁBOROVÉHO OHNĚ

VLADIMÍR ROGL

**U TÁBOROVÉHO
OHNĚ**

V L A D I M Í R R O G L

**U TÁBOROVÉHO
OHNĚ**

PRAGOLINE – PRAHA 2016

Vážení a milí čtenáři!

Je to už neskutečných padesát let, kdy jsme si spolu se Ctíradem Smolíkem řekli, že na našem knižním trhu vlastně nejsou téměř žádné knížky o turistice a táboření a že by se s tím mělo něco udělat. Především proto, že právě v polovině šedesátých let opět ožilo trempské hnutí a do přírody se vydávaly stále častěji oddíly mladých turistů. Oba jsme jakožto odchovanci skautingu dobře znali i zakázané skautské příručky a rozhodli se proto v jejich duchu sepsat osvědčené rady pro mladé turisty, táborníky i trempy a doplnit celou řadou názorných obrázků. V knížečce „U táborového ohně“ jsem uplatnil i zkušenosti z vlastního turistického oddílu, který jsem v té době vedl, a když se v létě roku 1968 objevila na knihkupeckých pultech, stala se tak i jednou z prvních příruček obnoveného Junáka. Od těch dob uplynula spousta vody, Junák byl znovu zakázán a znovu obnoven, ale po celou tu dlouhou dobu bylo mezi mladou generací hodně těch, pro které příroda, turistika a táboření patřila k životním prioritám i když se postupně v mnohém – tedy i v těchto disciplínách – leccos změnilo. Mladým táborníkům i turistům se dnes nabízí daleko pestřejší a modernější vybavení a mnohé rady nabízí i současný informační fenomén – internet. A právě na internetu jsem zjistil, že zájem o tábornickou literaturu ze „skalních“ dob táboření přetrvává nejen u pamětníků, kteří si tak nostalgicky připomínají své dávné zelené vandry, ale i u nové generace TOMíků, jak mi sdělil předseda Asociace turistických oddílů mládeže Tomáš Novotný.

Díky vzácnému pochopení pana Jindřicha Krause vychází v nakladatelství PRAGOLINE po padesáti letech znovu tato publikace prakticky v nezměněné podobě. Věřím, že bude vřídlně přijata nejen pamětníky, ale i nastupující generací milovníků a přátel přírody, kterým tímto nabízím atmosféru táboření v polovině minulého století. Všem čtenářům, kteří ji vezmou do ruky, upřímně přeji, aby v ní našli to, co hledali. Ostatně, do jaké míry zestárla, nechť posoudí sami!

VLADIMÍR ROGL

P. S. Spoluautor knihy a tvůrce obrázků Ctírad Smolík odešel krátce po 1. vydání této knižky na druhý konec světa do Kanady a zatím se mi ho nepodařilo vystopovat. Přesto jsem přesvědčen, že z nového vydání by měl – stejně jako já – upřímnou radost.

Dobrodružství na obzoru

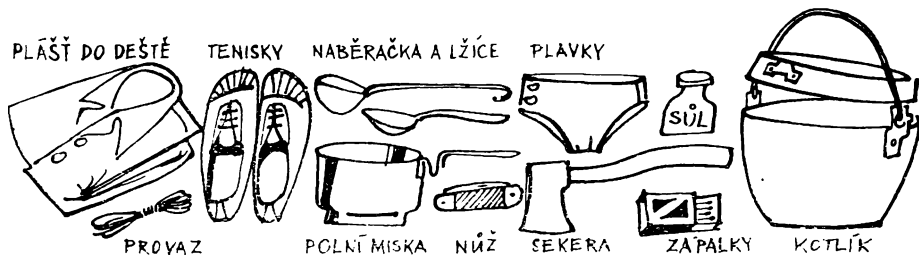
Před námi je cesta. Ne do školy, ne na návštěvu k babičce, kde budeme muset klidně sedět a odpovídat na otázky, ale ven, do přírody!

Co všechno vezmeme s sebou?

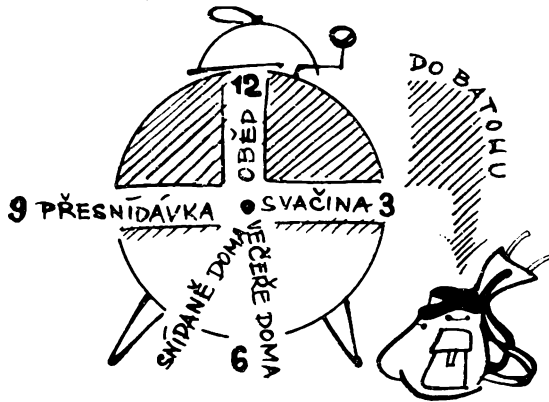
Věci v torně mají svou důležitost, ale i svou váhu — tedy jen to nejnnutnější. Také záleží na tom, jaký je náš cíl. Na prohlídku rezervace Kokořina stačí chlebník s trochou jídla a igelitovým pláštěm; necháme doma sekerku a kotlík, které se tam stejně nesmějí používat. Při přípravě teplého oběda někde v sázavských kaňonech se však bez nich těžko obejdeme.

Uvádíme tedy obsah batohu pro jednodenní výlet „za brány civilizace“.

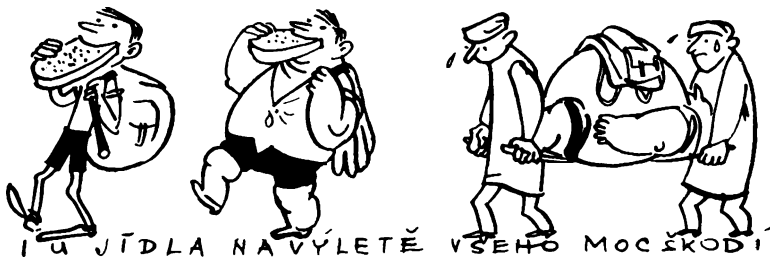
Sekerku, kotlík a další potřeby k vaření vezmeme pro celou skupinu, je však nutné se dohodnout předem, kdo co vezme. Jinak se lehce stane, že nevezme nikdo nic, a třebaže v přírodě dobře chutná, „suší se pusa“.

JÍDELNÍ ROZVRH :

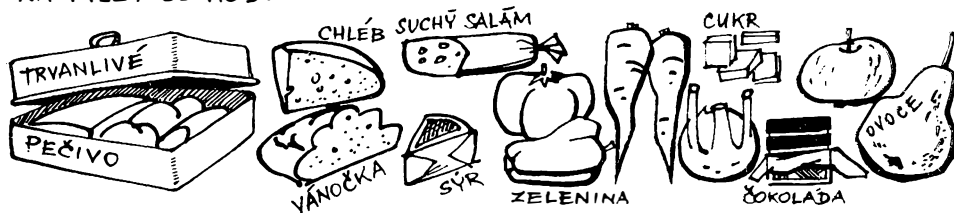

Jídla

bereme s sebou jen tolik, co skutečně sníme, tedy žádné týdenní zásoby pro rozvětvenou rodinu.

NA VÝLET SE HODÍ:

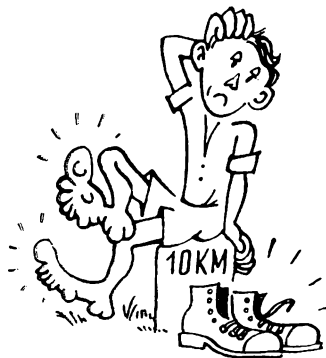
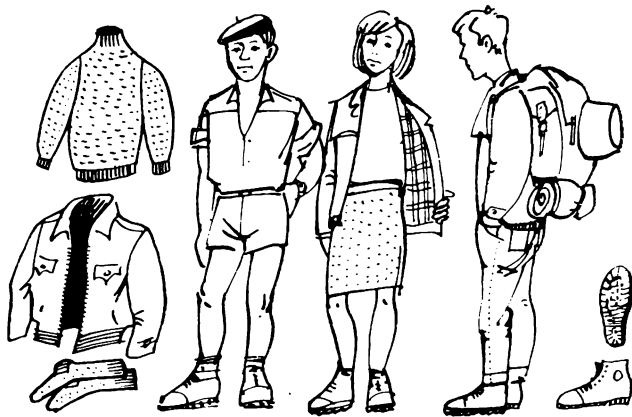
Všeho s mírou a rozumem, včetně pití. Žízeň nejlépe zažene čaj, polévka, za pochodu citrón. Pijeme co nejméně, hlavně ne limonády a sodovky.

Ráno v den výletu, zvláště když trochu zaspíme, oceníme, jestliže si vše, co s sebou vezmeme, včetně jídla, pečlivě připravíme předem. Ovšem jídlo přes noc uložíme někde v chladnu, ráno se pak do tlumoku již snadno zabalí.

Co na sebe?

Oblékáme se podle roční doby a počasí.

Především se dobře obujeme.

Silonové ponožky nejsou vhodné. Boty musí být pevné — osvědčily se pionýrky — a hlavně musí být dobře vyšlápnuté.

Nové boty si vezme jen nezkušený „greenhorn“, na nohou mu nadělají puchýře a domů aby jel taxíkem.

Co ještě s sebou?

Zkušený zálesák si upraví kapsy pokud

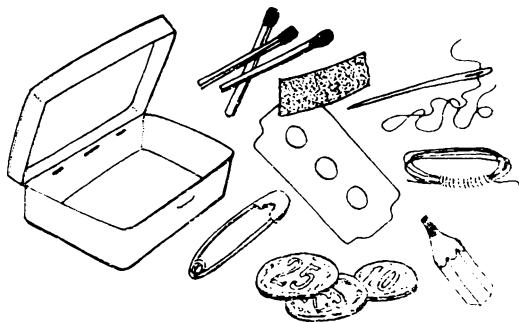
možno zapínací, tak omezí ztráty svých věcí na co nejmenší míru — vždyť pořádný výlet se neobejde bez skákání a plížení.

Potřebné drobnosti naskládáme do kapes, abychom je měli neustále při ruce.

Peněz bereme s sebou jen tolik, abychom měli na vlak, na tramvaj a třeba na vstupné do hradu, kdyby nás po cestě nějaký potkal. Často přijde vhod rezervní řemínek, tkanička k botě, jehla a nit.

KRABIČKA POSLEDNÍ ZÁCHRANY

Vhod může přijít i krabička poslední záchrany s drobnostmi, které nahradí ztracený nůž, zmáčené zápalky, poslední knoflík u kalhot apod. Drobné mince jsou na tramvaj nebo telefon v nejvyšší nouzi. Kdo ztratí však i krabičku poslední záchrany, musí si pak již sám poradit, jak umí.

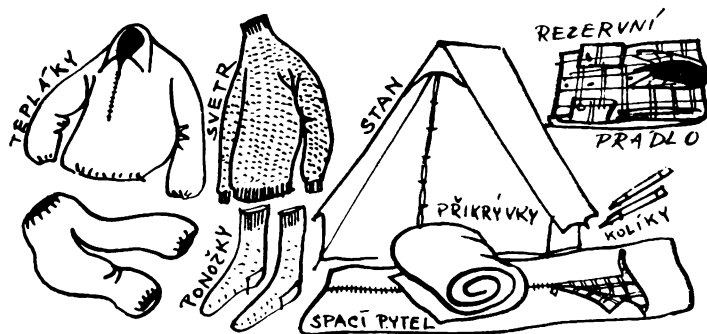
Po čase přijde každý na to, že se snadno obejde bez některých předmětů, které s sebou zbytečně nosil na první výlety. Jsou i horlivci, kteří si chtěli na cestě opakovat matematiku nebo jinou vědu a brali s sebou učebnici; že jim jen zbytečně vadila na zádech a že ji stejně ani neotevřeli, nemusíme snad ani dodávat.

Víte, co však nesmí nikdy nikdo zapomenout doma? **DOBROU NÁLADU!!**

A víte, jak se můžeme o výlet připravit? **KDYŽ ZASPÍME!!**

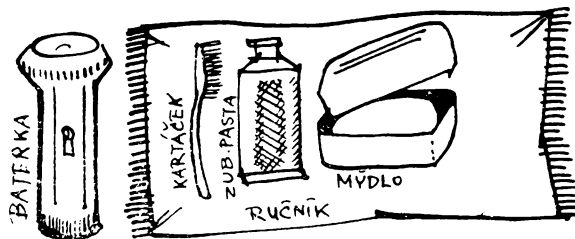

Domluvili jste se s kamarády, že vyrazit do našich „prérií“ a lesů na jeden den nestačí?

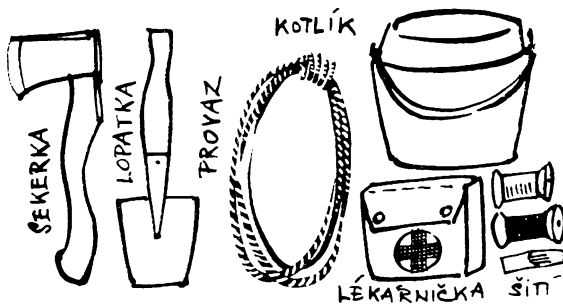
Výlet na dva nebo dokonce na více dní vyžaduje rozšíření výbavy.

Rovněž drobnosti bude
o něco více

Mytí není žádný přepych. Skutečný zálesák nesmí připomínat páchnoucího skunka. Také vrstvy špíny nepovažujeme za indiánské malování tváře na válečné stezce.

Na vícedenní výlety se
domluvíme s kamarády, co
kdo vezme pro společné blaho

Kdo nikdy nerozbiel konzervu kamenem,
neuvěří, jak důležitý je

Ač to vypadá neuvěřitelně, dá se všechno potřebné účelně složit **do batohu nebo do torny!**

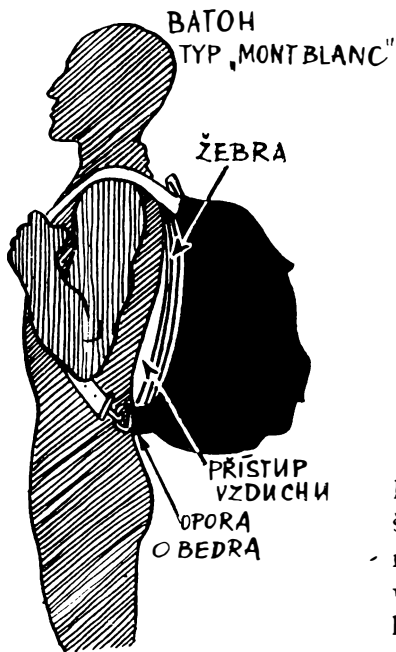

Těžko byste hádali, jaké „torny“ měli Indiáni, nebo spíše jejich squaw, které v nich nosily potraviny, lesní plody, úlovky apod., v zimě často z velké dálky. Byly to proutěné koše, obvykle bohatě zdobené, s širokým popruhem přes čelo. Drobnosti nosili Indiáni v kožených sáčkích, zavěšených u pasu.

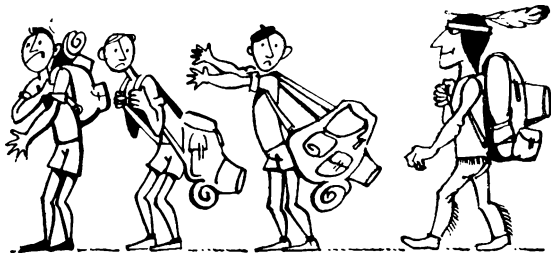
Naše výletní batohy a torny jsou jistě praktičtější a pohodlnější, ale ne všechny. Sportovní pytel „do ruky i na záda“ je vhodný na hřiště a plovárnu, ale na výlet se naprosto nehodí.

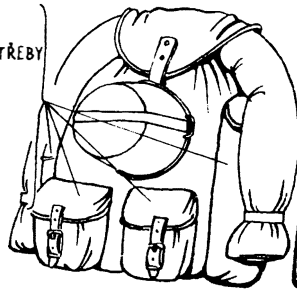
Torna nebo batoh má vydržet až do našich kmetských let, proto při jejich koupi zbytečně nešetříme. Nejlepší batoh je s kovovou nebo rákosovou kostrou. Dostane se i v dětských velikostech. Sedí výborně na zádech, netlačí a nehřeje ani při velkém zatížení.

Popruhy dovedou být někdy pěkně zlomyslné, plátěné se kroutí a řezou do ramen, krátké škrtí, dlouhé táhnou a váha vzrůstá. Správné popruhy mají být kožené, dostatečně široké a upravené na odpovídající délku.

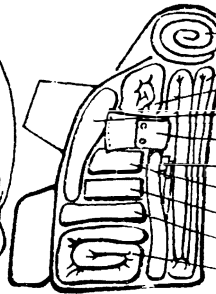

SBALENÝ BATOH

MISKA
SÍŤ
TOILET. POTŘEBY
RUČNÍK
PONOŽKY
LÉKÁRNA
DROBNOSTI
JÍDLO NA
CESTU, OVOCE,
ZELENINA

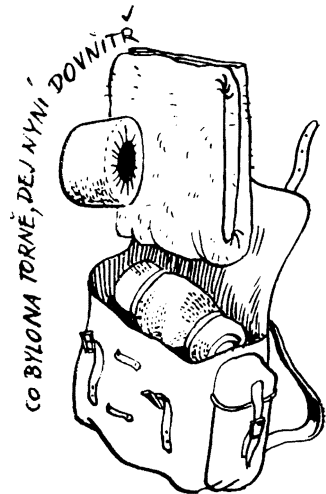

STAN DÍLEC
POKRÝVKA
PLAŠŤ
STŘEVÍCE
SEKERKA
KOLÍKY
JÍDLO
ZÁSOBNÍ JÍDLO
PRÁDLO
TEPLÁKY, SVETR

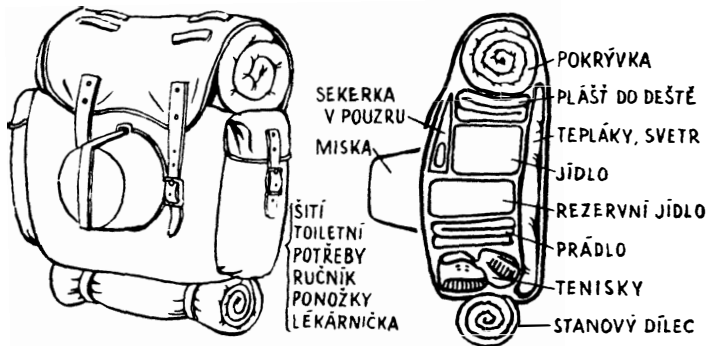
Obsah batohu balíme pokud možno naplocho. Potraviny a drobnosti uložíme do sáčků, aby se po cestě nepřevalovaly v batohu sem a tam. Při ukládání zachováme určitý pořádek, abychom cokoliv našli po hmatu, třeba potmě. Opakované detektivní pátrání po každé věci v batohu by unavilo i Sherlocka Holmesa. Těžší věci dáváme blíže k zádům, aby torňa netáhla a dobře seděla. K připevňování výstroje na torňa je vhodný řemínek, provázky působí komicky.

Vzhled torňa udržujeme i na zpáteční cestě.

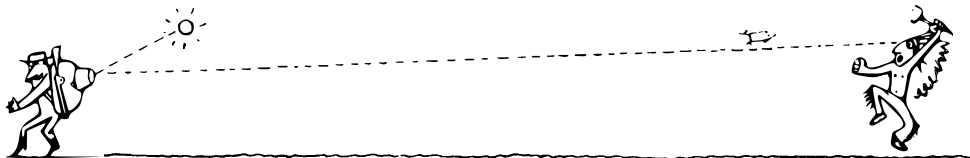

CO BYLO NA TORŇE, DEJ NYNI DOVNITŘ

SBALENĀ TORNA

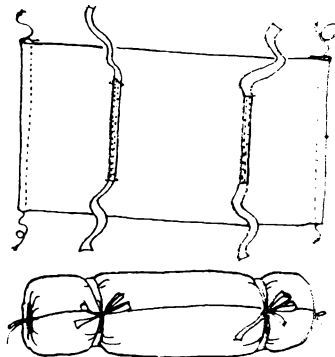
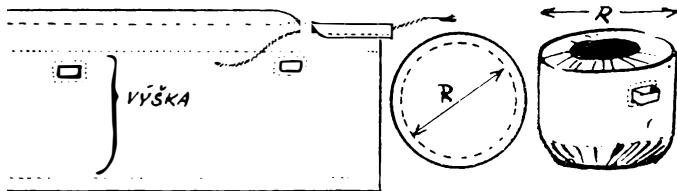

I umytá polní miska bývá obvykle začouzená a trochu mastná; plátěné pouzdro na misku není projevem marnivosti, ale ohleduplnosti, a jak obrázek ukazuje, i osobní bezpečnosti.

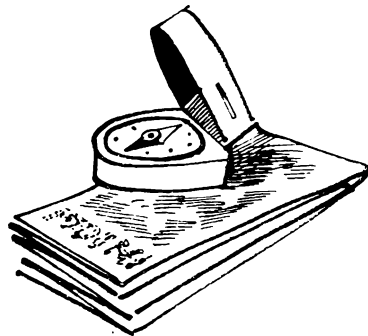

Pouzdro má svůj účel i při bojových hrách, při maskování a plížení. Nekryté dno se na dálku leskne a snadno nás prozradí.

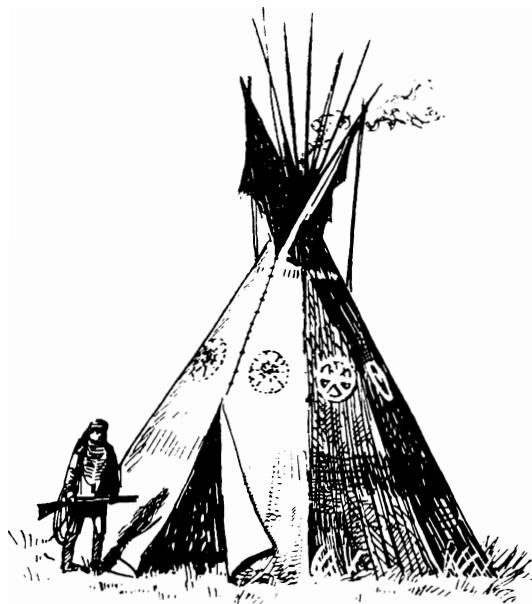
Snadno se ušije i obal na příkrývku. Výhoda: obal se snadněji vypere než celá příkrývka.

K výbavě pro delší výlety patří i spolehlivá mapa novějšího vydání, busola a další náležitosti, jak vyplynou z následujících kapitol.

Plátěný domov

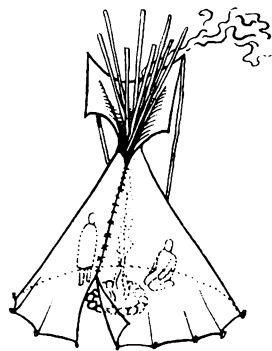
Indiánské vesnice bývaly postaveny z velkých stanů kuželovitého tvaru a s otvorem nahoře. Jsou to známá tee-pee, sešitá z bizoní kůže a napjatá na dlouhých tyčích. Tyto stany jsou mnohem prostornější než naše jehlánky a lze v nich rozdělávat i oheň (proto ten otvor ve špičce stanu). Mnohá tee-pee byla umělecky vyzdobena, zvláště pak stany náčelníků a kouzelníků kmene.

Některé kmeny (algonkiňští Indiáni) si stavěly wigwamy. Byly to chaty s dřevěnou kostrou, která byla pokryta stromovou kůrou, rohožemi apod.

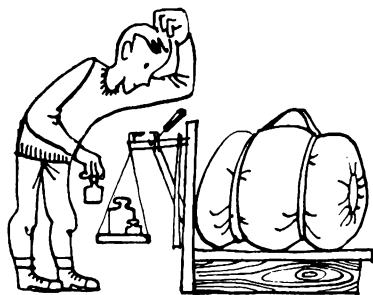
Máme-li před sebou cestu do přírody delší než jeden den, musíme uvažovat, jak přespíme. Turistické noclehárny mají sice výhodu, že je nemusíme nosit na zádech, ale nejsou všude a bývají často obsazené. Přece jenom není nad kousek „vlastní střechy“ — třebaš plátěné.

Indiánské stany by se svou vahou a velikostí do batohu nevešly. Indiáni je převáželi na hřbetech koní nebo je koně vláčeli za sebou. I dnešním táborníkům, pokud vládnou „koňskými silami“ (byť jen v motoru) nebo vodní přepravou, nemusí váha při volbě stanu také vadit.

SYSTÉM INDIÁNSKÉHO STANU

Poneseme-li však své obydlí sami kromě dalších nezbytností a zásob, začne nás váha stanu vážně zajímat a stane se důležitější než některé výhody stanů větších, lépe vybavených, ale také značně těžších. Musíme proto většinou oželet pohodlné předsíně, závěsné ložnice i

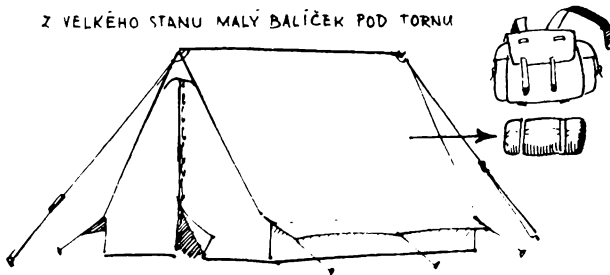

dvojitě stříšky (jaké jsou např. u stanu typu Tropik), které chrání nejen před horkem, ale i před zimou i deštěm.

Pro přepravu stanu na vlastních zádech a po vlastních „nožních osách“ se hodí některý druh odlehčených stanů typu áčka, např. Puťák, Jiskra, které mají přijatelnou váhu i cenu. Většinou mají i nepromokavou podlážku.

Všechny jsou však z jednoho kusu, takže se o nesení stanu nelze podílet s kamarádem.

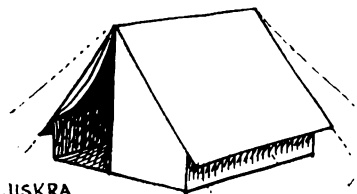
Z VELKÉHO STANU MALÝ BALÍČEK POD TORNŮ

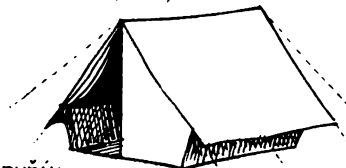
LEHKÉ STANY:

BLANÍK
2 OSOBY D: 180, Š: 110, V: 100

JISKRA
2 OSOBY D: 200, Š: 130, V: 105

PUŤÁK
2 OSOBY D: 210, Š: 120, V: 120

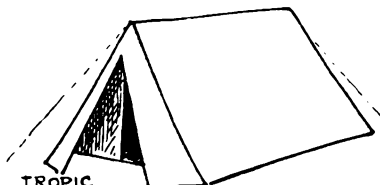

OSADA
2 OSOBY D: 200, Š: 200

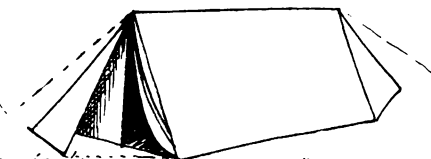
STŘEDNÍ STANY:

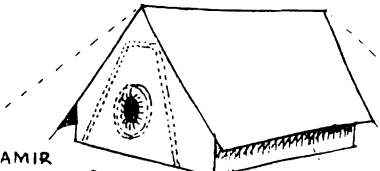
TÁBOR
2 OSOBY D: 200+80, Š: 160, V: 130

TROPIC
2 OSOBY D: 200, Š: 127, V: 120

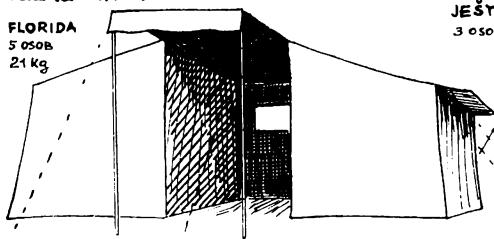
POLÁRNÍK
2 OSOBY D: 260+90, Š: 120, V: 120

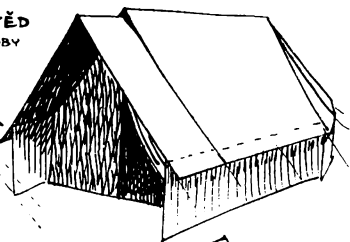
PAMIR
(HOROLEZECKÝ) 3 OSOBY D: 200, Š: 175, V: 130

TĚŽKÉ STANY:

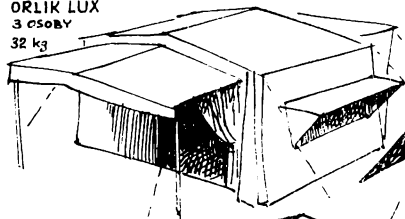
FLORIDA
5 OSOB
21 kg

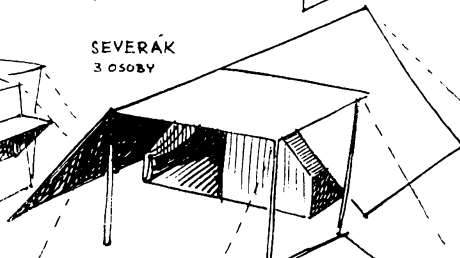
JEŠTĚD
3 OSOBY

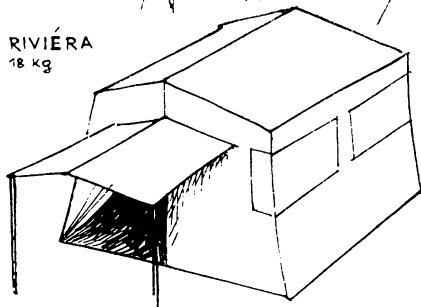
ORLÍK LUX
3 OSOBY
32 kg

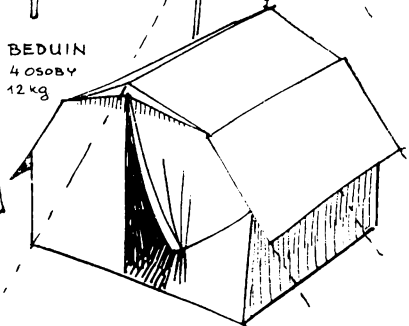
SEVERÁK
3 OSOBY

RIVIÉRA
18 kg

BEDUIN
4 OSOBY
12 kg

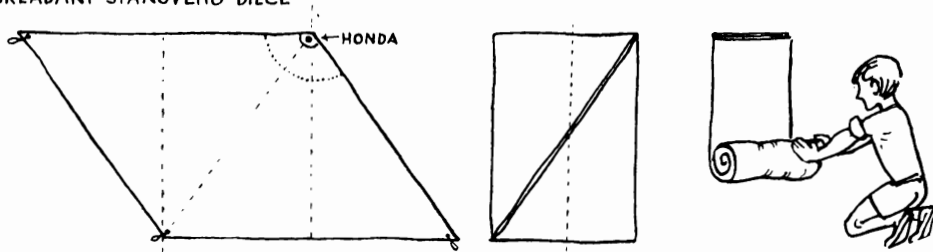

Ostrílení zálesáči dají někdy před áčkem přednost stanovému dílci. Má své výhody. Je to půlka stanu typu jehlan a váha stanu se tedy poctivě dělí mezi jeho obyvatele. Jeho základna je 200×200 cm, výška 150 cm.

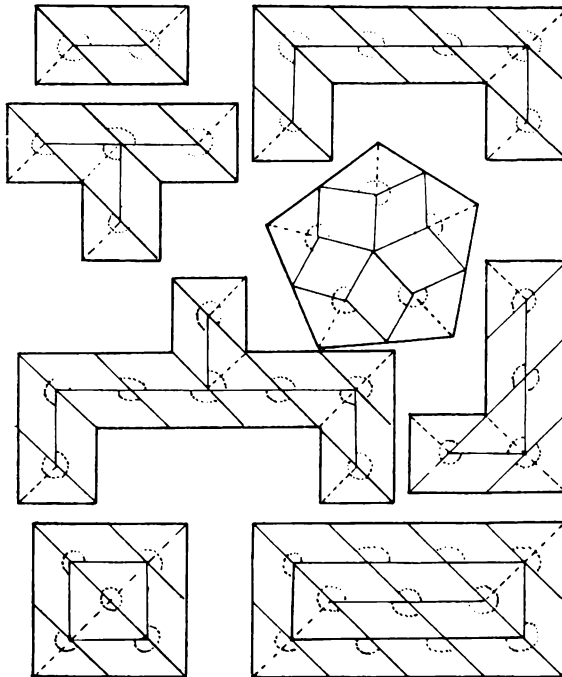
Dílce mají tvar kosočtverce a zapínání na olivy. Elipsovité honda slouží k nasazení na vzpěru. Složený dílec tvoří malý balíček, těžký asi 1 kg, což je velmi přijatelná váha. Dílce lze čas od času koupit v bazaru.

SKLÁDÁNÍ STANOVÉHO DÍLCE

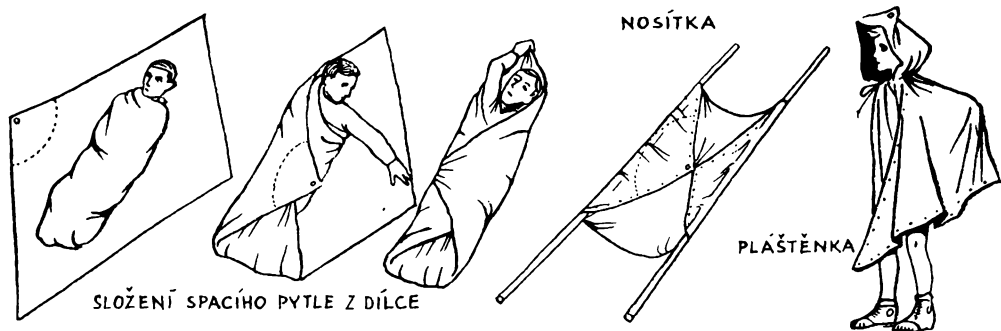

Z dílců lze stavět obydlí i pro více osob.

STAVBA STANU Z VÍCE DÍLCŮ

Vynalézavosti v dalším praktickém použití dílce se meze nekladou.

Stan nosíme vždy připevněný na batohu nebo torně, nikdy v ruce.

Stavíme stan

Chceme-li si někde „rozbít stan“, je nutno se zajistit, aby nám ho nerozbil majitel pozemku doopravdy. Pro stanování potřebujeme povolení hajného nebo uživatele pozemku, pro táboření na více než jednu noc povolení MNV, opět hajného nebo lesní správy. Táboření bez dovolení může končit balením uprostřed noci. Kde je veřejné tábořiště, táboříme na něm.

Stavění stanu je jednoduché; nejlépe je začít pod vedením zkušenějších

kamarádů a pak si to sám několikrát vyzkoušet.

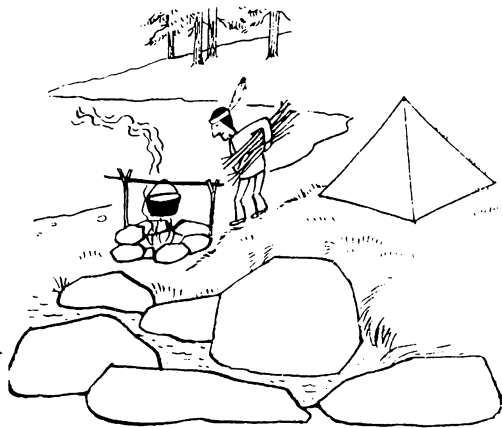
Hlavní zásady při stavbě stanu:

- Stan stavíme na rovném suchém místě.

Začneme stavět ještě za světla a ihned si připravíme podklad a lůžko; nenecháme nic válet venku, večer padá rosa.

Jsmeli dva, rozdělíme si práci: jeden staví, druhý jde pro dříví, vodu a připraví ohniště.

U stanu pro více než jednu

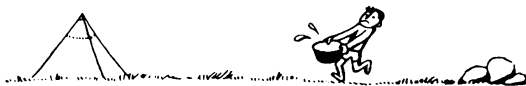
VHODNÉ MÍSTO K TÁBOŘENÍ

noc nezapomeneme na dešťové stružky; vyhrabané drny použijeme na ucpávky skulin. Po složení stanu dáme drny opět zpátky. Stružky není nutné kopat u stanu s podlážkou!

Kovové kolíky jsou lepší než dřevěné; v nouzi stačí však i kolíky vlastnoručně vyrobené. Stanové tyče skládací jsou výhodné.

NEVHODNÁ MÍSTA :

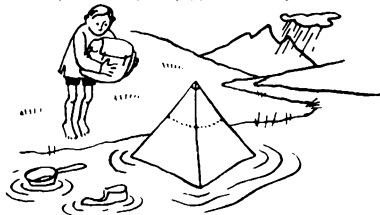
DALEKO K VODĚ

DALEKO PRO DŘÍVÍ

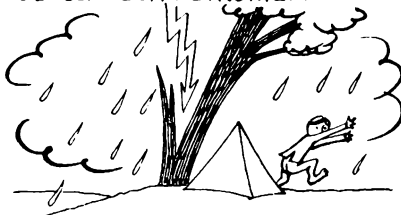
V TĚSNÉ BLÍZKOSTI VODY

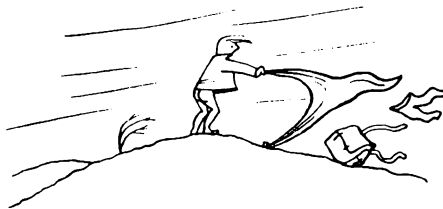
NA DNĚ ROKLE

POD OSAMĚLÝM STROMEM

NA NECHRÁNĚNÉM MÍSTĚ

Odklizené odpadky, ohniště a stružky zahrabané a stromy nepolámané — to je vizitka nejen každého skutečného zálesáka, ale vůbec každého, komu záleží na tom, aby počet míst, kde bude povoleno tábořit, se nezmenšoval.

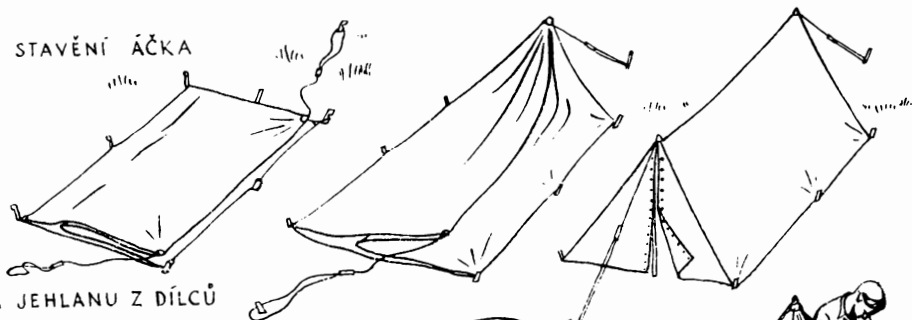
JAK OPOUŠTÍTE TÁBOŘIŠTĚ ?
TAKTO :

NEBO TAKTO :

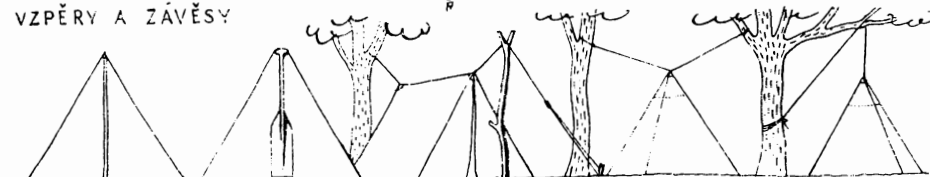
STAVĚNÍ ÁČKA

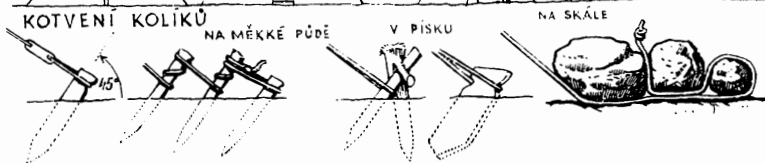
A JEHLANU Z DÍLCŮ

VZPĚRY A ZÁVĚSY

KOTVENÍ KOLÍKŮ

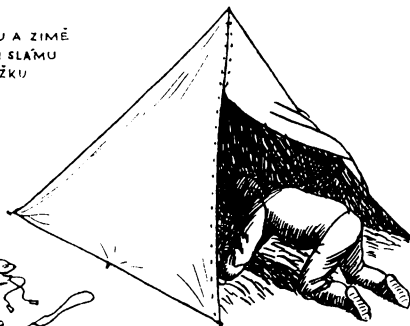

PODLAHOVÁ VYSTÝLKA

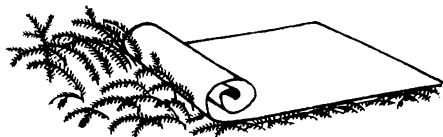
ZMÍRNÍ TVRDOST PŮDY A ISOLUJE PROTI VLHKU A ZIMĚ
LZE POUŽÍT DROBNÉ CHVOJÍ, TRÁVU, LISTÍ, SENO ČI SLÁMU
POZOR NA OSTRÉ VĚTVÍČKY ! PROPÍCHNOU TI PODLAŽKU

POD STAN S PODLAŽKOU

DO STANU BEZ PODLAŽKY

ZAPÍCHANÉ KRÁTKÉ CHVOJÍ DOBRĚ PÉRUJE.

Škoda, že již u nás nejsou hojní medvědi, to bychom místo pracného upravování podlahy si mohli stan vystlat medvědími kožešinami, jak to dělávali Indiáni ve stanech tee-pee.

